
Markkinointiselvitys syysryhmäkasveista kuluttajille



Ammattikorkeakoulututkinnon opinnäytetyö

Puutarhatalouden koulutusohjelma

Lepaa, syksy 2012

Tea Meriläinen



LEPAA
Puutarhatalouden koulutusohjelma

Tekijä	Tea Meriläinen	Vuosi 2012
Toimeksiantaja	HAMK, Lepaa	
Työn nimi	Markkinointiselvitys syysryhmäkasveista kuluttajille	
Työn säilytyspaikka	HAMK, Lepaa	

TIIVISTELMÄ

Opinnäytetyön tavoitteena oli selvittää syysryhmäkasvien käytön yleisyyttä ja kuluttajien kohtaamia ongelmia syysryhmäkasvihankintoja tehdessään. Lisäksi selvitettiin kuluttajien lajitietoutta syysryhmäkasveista. Opinnäytetyö pyrittiin tekemään yleisluontoiseksi katsaukseksi syysryhmäkasveista kuluttajan näkökulmasta.

Ryhmäkasveja käytetään ahkerasti kevät- ja kesäkaudella, mutta syysmyynnin osuus koko vuoden kukkakaupasta on tarjontaan verrattuna pieni. Opinnäytetyöhön liittyvä markkinointitutkimus tehtiin kenttätutkimuksena kyselykaavaketta käyttäen. Kyselykaavakkeita jaettiin kuluttajille syksyjen 2007 ja 2008 aikana Lepaa 2007 -näyttelyssä, Marian kukka -kukkakaupassa ja Puutarhaliike Muhevaisessa. Henkilökohtaisen kyselytutkimuksen katsottiin parhaiten vastaavan opinnäytetyön asettamiin kysymyksiin. Kirjallisen osion aineistona käytettiin alan kirjallisuutta, ammattialan lehtiä ja Internet-lähteitä. Opinnäytetyöhön liittyneessä tutkimuksessa kävi ilmi, että kuluttajien lajitietous on laaja. Kuluttajatasolla ei kuitenkaan yleensä olla tyytyväisiä viestinnän laatuun ja kuluttajat toivoisivat saavansa lisää tietoa syysryhmäkasveista kasvihankintoja tehdessään. Tiedotusta pitäisi tämän vuoksi tehostaa niin yleisissä tiedotusvälineissä kuin mahdollisesti myös puutarhamyymälöissä. Tutkimus on vain viitteellisesti suuntaa antava ja tilastollisesti päteviä tuloksia haluttaessa pitäisi tehdä laajempaa tutkimusta. Jatkotutkimusten pitäisi olla koko maan kattavia ja otoskoon pitäisi olla suurempi.

Avainsanat Syysryhmäkasvit, markkinointitutkimus, ryhmäkasvit

Sivut 14 s. + liitteet 11 s.

LEPAA
Degree Programme in Horticulture

Author	Tea Meriläinen	Year 2012
Commissioned by	HAMK, Lepaa	
Subject of Bachelor's thesis	Marketing survey of annual autumn plants from consumers' point of view	
Archives	HAMK University of Applied Sciences, Lepaa	

ABSTRACT

The aim of this thesis was to report how common it is to use annual autumn bedding plants and the problems consumers face purchasing them. Consumers' knowledge of species was examined also. The goal was to get a general review of annual autumn plants from consumer's point of view.

Bedding plants are used generally during spring and summertime but the falls sale percentage of the whole year's sale is small compared to the supply. The marketing survey related to this thesis was carried out as a field research by using a questionnaire. Questionnaires were distributed to consumers during falls of 2007 and 2008 in Lepaa 2007 Fair, florist Marian kukka and in the garden store Muhevainen. A personal survey was assumed to give answers to the questions of the thesis. Literature on the field, professional magazines and Internet sources were used as material of the literal section. The survey showed that consumers' knowledge of species is wide. Consumers are still not usually satisfied with the quality of public relations and they wish to get more information re annual autumn bedding plants when purchasing them. Therefore public relations should be strengthened in media and garden centers. This survey is merely directional; to get statistically valid results more research is necessary. Additional research should cover the whole country and the sample proportion should be bigger.

Keywords annual autumn bedding plant, marketing survey, bedding plant

Pages 14 p. + appendixes 11 p.

SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	1
2	RYHMÄKASVIEN MÄÄRITELMÄ.....	2
3	SYYSRYHMÄKASVIEN MÄÄRITELMÄ	3
3.1	Syysryhmäkasvien käyttökohteet	3
3.1.1	Ryhmäkasvit kukkatarhassa	3
3.1.2	Syysryhmäkasvien käyttö maapenkeissä	4
3.1.3	Kaavamainen ryhmä.....	4
3.2	Ryhmäkasvien käyttö ruukuissa ja astioissa	5
3.2.1	Ryhmäkasvit ikkunalaatikoissa ja ampeleissa.....	6
3.3	Syysryhmäkasvilajisto.....	7
4	RYHMÄKASVITUOTANTO SUOMESSA.....	8
4.1	Ryhmäkasvien osuus Suomen puutarhatuotannossa	8
4.2	Syysryhmäkasvien osuus ryhmäkasvituotannossa	8
4.3	Syysryhmäkasvituotannon kehitys Suomessa.....	9
5	AINEISTO JA MENETELMÄT	10
5.1	Tutkimusmenetelmä	10
5.1.1	Perusjoukon ja otoskoon määrittäminen	10
5.1.2	Otantamenetelmä.....	10
6	TULOKSET	11
7	TULOSTEN TARKASTELU	13

LÄHTEET

LIITE 1	Kyselylomake
LIITE 2	Diagrammi kysymyksestä numero 13
LIITE 3	Diagrammi kysymyksestä numero 14
LIITE 4	Diagrammi kysymyksestä numero 16
LIITE 5	Diagrammit kysymyksestä numero 18

1 JOHDANTO

Kevään ja kesän vaatimuksiin ryhmäkasvien osalta on osattu vastata 1990-luvun jälkeen; tätä ennen puutarhojen värittäjinä toimivat perennat. Suomen ilmaston kylmyys ja syksyn sateiset säät luovat haasteita tulevalle syksylle vuodesta toiseen. Sesongeista pienimmän huomion kohteeksi on päässyt syyssezonki, joka asettaa erityisvaatimuksia kasvihankinnoille.

Suomessa neljäsosa vuodesta kuluu syksyn merkeissä. Syksyiseen sähän on vaikeaa valita kasveja siten, että ne toimisivat myös synkän talven väripilkkuina. Syysryhmäkasvien etuna on kuitenkin se, ettei kasvien tarvitse olla ryhmäkasveja vaan luokitteluun lasketaan myös monivuotisia kasveja. Vaikka syysryhmäkasvien tuntemus on melko laaja, ei kuluttajien keskuudessa osata käyttää syysryhmäkasveja tarkoituksenmukaisesti ja niiden hankkiminen koetaan vaikeana sekä kalliina hyötyaikaan nähden.

Maa- ja metsätalousministeriö sekä Puutarhaliitto ovat osaltaan yrittäneet tehostaa sesonkikukkien markkinointia Suomessa ja lisätä syysryhmäkasvitietoutta kuluttajien keskuudessa. Tarkkoja lukuja syysryhmäkasvien osalta ei ole saatavilla, mutta opinnäytetyön osana suoritettu kyselytutkimus viittaa siihen, että tiedotusta on entisestään lisättävä.

Syysryhmäkasvien käytön yleistymisellä olisi suotuisat seuraukset kukka-kaupan ja viljelijöiden kannalta. Lisääntynyt myynti syyskaudella ei ainoastaan suosisi välittäjiä ja tuottajia vaan se antaisi mahdollisuuden myös kuluttajille nauttia entistä pidemmästä kukkien käyttöajasta.

2 RYHMÄKASVIEN MÄÄRITELMÄ

Ryhmäkasvin määritelmä perustuu kasvin käyttötapaan eikä niiden kasvitieteelliseen luokitteluun. Ryhmäkasveja käytetään yhden kasvukauden aikana, jonka jälkeen ne kuolevat. Ryhmään voi kuulua myös perennoja, joita kuitenkin käytetään yksivuotisten kasvien tapaan. Ryhmäkasvialostajat Hollannissa ja Saksassa ovat tuoneet ryhmäkasvimarkkinoille kasveja, jotka eteläisissä olosuhteissa kasvavat monivuotisina (Backman 2007, 8). Backmanin mukaan ryhmäkasveja ovat kaikki erilaisissa poteissa, ruukuissa tai ampeleissa tuotetut kasvilajit, jotka myydään yksivuotisina koristekasveina istutettavaksi ulos tai parvekkeelle.

Ryhmäkasvien myyntiaika on Suomessa perinteisesti ollut toukokuusta kesäkuun alkuun. Ryhmäkasvien myyntisesonki alkaa kuitenkin entistä aikaisemmin keväällä ja jatkuu pitkälle kesään. Kasvivalikoima muuttuu kevään edetessä. Huhtikuussa ja toukokuun alussa orvokit ovat pääasiallinen myyntiartikkeli. Suurin osa ryhmäkasveista tulee myyntiin toukokuun puolivälissä tai loppupuolella (Backman 2007, 8).

Ryhmäkasveja käytetään istutuksissa sipulikasvien jälkeen pensaiden ja perennojen seassa. Niiden avulla luodaan vaihtelua puutarhaan monivuotisten kasvien lisänä. Ulkoruukkujen valikoima on lisääntynyt viime vuosina ja samalla ryhmäkasvien käyttö ruukuissa (Backman 2007, 8).

3 SYYSRYHMÄKASVIEN MÄÄRITELMÄ

Ryhmäkasvien käyttötavat ovat viime vuosina muuttuneet. Aiemmin ryhmäkasveihin luettiin lähinnä yksivuotiset kukkivat kasvit, jotka istutettiin keväällä ryhmissä kukkapenkkeihin, parvekelaatikoihin tai ruukkuihin. Nyt on markkinoilla monta muutakin ryhmää, jotka voidaan luokitella ryhmäkasveiksi. Syysistutuksiin on tarjolla aiempaa useampia lajeja, joista useimmat ovat monivuotisia, mutta tässä yhteydessä käyttötavaltaan ryhmäkasvien kaltaisia (Backman 2007, 8).

Syysmyyntiin kehitetään koko ajan uusia lajikkeita kasvilajeista, jotka kestävät jonkin verran pakkastakin. Esimerkiksi erilaiset hopeanväriset lehtikasvit kuten hopealanka ja italianolkikukka sopivat hyvin syyskaudelle. Lasitettujen parvekkeiden lisääntyminen kaupungeissa on myös pidentänyt ryhmäkasvisesonkia. Syysmarkkinat ovat kuitenkin suppeammat kuin keväällä (Backman 2007, 8).

3.1 Syysryhmäkasvien käyttökohteet

Backmanin (2007, 8) mukaan syysistutuksissa käytetyt lajit ovat käyttötavaltaan ryhmäkasvien kaltaisia. Hessayonin mukaan ryhmäkasveja voidaan käyttää maapenkkeihin tai erilaisiin astioihin istutettuina. Ryhmäkasvit toimivat sesonkiluontoisesti värin tarjoajina kukkatarhassa. Tärkeä arvo on ryhmäkasvien kukinnon ja lehdistön värillä (Hessayon 1993, 82).

Monivärisen esillepanon aikaansaamiseksi on ryhmäkasveja käytetty yleisesti puutarhassa monista eri lajeista. Käyttö tähän tapaan maapenkeissä on alkanut jo yli vuosisata sitten ja oletettavasti jatkuu perinteitä noudattaen vielä pitkään. Tämä ei kuitenkaan sulje pois muita ryhmäkasvien käyttötapoja (Hessayon 1993, 82).

3.1.1 Ryhmäkasvit kukkatarhassa

Pankakoski (1998: 140, 365) määrittelee ryhmäkasvien ensisijaiseksi käyttökohteeksi kukkatarhan. Kukkatarha sijaitsee puutarhassa puu- ja pensasvyöhykkeen ja nurmikkoalueen välissä. Ryhmäkasveja käytetään kukkatarhassa paikkaamaan sieltä kuolleita perennoita tai pensaita. Ryhmäkasveilla on myös helppo saada aikaan näyttäviä ja värikkäitä istutuksia käyttämättömille alueille.

Hessayon (1993, 91) ei myöskään kiellä ryhmäkasvien käytön tärkeyttä kukkatarhassa. Hän luokittelee ryhmäkasvit täytekasveiksi, jotka voidaan luokitella kolmeen eri luokkaan niiden käyttötarkoituksen mukaan. Ensimmäisen ryhmän muodostavat taskuistutuksissa käytettävät kasvit. Taskuistutukset tehdään perenna- ja puu- sekä pensasalueelle paikkoihin, joissa ei kasva mitään kasveja entuudestaan. Toinen käyttötapa ovat hätäistu-

tukset, joita tehdään, kun puutarhasta on kuollut kasveja. Hätäistutuksia tehdään myös syksyllä, kun ruohovartiset perennat alkavat kuihtua pois. Kolmas käyttötapa on uusien istutusten yhteydessä, kun kasvit eivät ole vielä saavuttaneet lopullista kokoaan ja niiden väliin jäävää tila pitää täyttää.

3.1.2 Syysryhmäkasvien käyttö maapenkeissä

Kokonaisen kukka- tai puutarhapenkin omistaminen yksinään ryhmäkasveille ei ole epätavallista. Alueita, joiden kaikki kukat ovat ryhmäkasveja, on puistoissa, kaavoitetuilla alueilla ja pienissä puutarhoissa. Vielä suositumpi tapa käyttää ryhmäkasveja avomaapenkeissä on sijoittaa niitä täydentämään perennaistutuksia (Hessayon 1993, 82).

3.1.3 Kaavamainen ryhmä

Kaavamaiselle ryhmälle ei ole olemassa tarkkaa määritelmää. Peruspiirre on kuitenkin kasvien istuttaminen geometrisiin muodostelmiin. Lopputuloksen pitää olla siisti ja symmetrinen kokonaisuus eikä vain sekoitus abstrakteja muotoja (Hessayon 1993, 84).

Hessayon (1993, 84) mukaan toinen tärkeä piirre kaavamaisessa ryhmäkasvien käytössä on saada kasvit kukkimaan samanaikaisesti. Tämä on helposti saavutettavissa isoissa avoimissa puutarhoissa, mutta voi olla vaikeaa pienissä puutarhoissa. Pienissä puutarhoissa haittaa voivat aiheuttaa suuret varjostavat alueet kuten asuinrakennukset (Hessayon 1993, 84).

Hessayon (1993, 82) mukaan kolmas piirre, erotuksena vapaamuotoiseen ryhmäkasvi-istutukseen, on kasvien istutusetaisyys. Kaavamaisessa ryhmässä kasvit sijoitellaan toisiinsa nähden väljemmin. Istutusetaisyydet ovat siis suuremmat kaavamaisessa ryhmässä (Hessayon 1993, 82).

Kaavamaisissa ryhmäkasvi-istutuksissa kasvivalinnat tehdään ensisijaisesti kasvien korkeuden perusteella. Kaavamainen ryhmä koostuu reunuskasveista, täytekasveista ja keskuskasveista. Suurin osa penkeistä täytetään täytekasveilla, jotka ovat 20-60 cm korkeita. Uloimpaan reunaan istutetaan matalakasvuiset reunuskasvit, joiden korkeus on korkeintaan 20 cm. Keskuskasvit ovat hyvin korkeita. Keskuskasvin lehdistön tai kukinnan tulee olla näyttävä, jotta se luo onnistuneesti kontrastia ympäröiviin kasveihin (Hessayon 1993; 82, 84, 85).

3.1.3.1 Vapaamuotoinen ryhmä

Vapaamuotoista ryhmää perustettaessa on suositeltavaa, että suurin osa käytettävistä kasveista koostuu täytekasveista. Vapaamuotoisessa ryhmässä kasvien geometrisellä järjestyksellä ei ole merkitystä ja kaavamaisesta

ryhmästä poiketen jaksottainen kukintajärjestys penkissä on jopa etu (Hessayon 1993, 86)

Hessayon mainitsee vapaamuotoisen ryhmäkasvi-istutuksen eduksi myös sen hoidon helppouden. Kukinnan estyessä tai kasvin kuollessa se on helppo korvata rikkomatta tarkkaan suunniteltua kaavaa. Vapaamuotoinen ryhmä voi sisältää myös muutamia ruohovartisia perennoja tai pensaita ja se sijoitetaan yleensä etupihoille tai alueen reuna-alueille. Syksyllä syntyvät aukot on helppo paikata pidempään koristearvonsa säilyttävillä kasveilla (Hessayon 1993, 86).

3.1.3.2 Kohopenkit

Hessayon ohjeistaa yhdeksi ryhmäkasvien käyttötavaksi kohopenkit. Kohopenkeillä saadaan tasaisiin ja tylsiin alueisiin puutarhassa vaikuttavia näytteillepanoja. Penkkien reunoille voidaan koota kestävät seinät erilaisista materiaaleista, kuten tiilestä, puusta ja betonista (Hessayon 1993, 87).

Hessayon mainitsee kohopenkkien hyväksi puoliksi hoitotoimenpiteiden helpottumisen, huomaamattomien kasvien paremman esilletulon, mahdollisin ojituksen rakentamisen ja rikkakasvien torjumisen helppouden. Lisäksi rentokasvuiset kasvit pääsevät oikeuksiinsa kohotetuilla reunoilla ja ne myös ehkäisevät kukkien yli kävelemistä (Hessayon 1993, 87).

3.2 Ryhmäkasvien käyttö ruukuissa ja astioissa

Ruukkuvalikoiman kasvu ja lasitettujen parvekkeiden yleistyminen on lisännyt ryhmäkasvien käyttöä erilaisissa ruukuissa ja astioissa (Backman 2007, 8). Kasviryhmän istuttaminen ruukkuihin tai muihin istutusastioihin on erinomainen tapa saada kukkaistutuksia parvekkeelle tai patiolle. Ruukkuistutuksia voidaan käyttää myös suuremmilla piha-alueilla. Ruukut sijoituvat puutarhassa käytäville, sisääntuloportille ja portaiden pieluksille. Ruukkuja, istutusaltaita ja parvekelaatikoita valmistetaan useista materiaaleista. Istutusastioita valmistetaan muun muassa muovisina, puisina, keramisina, peltisinä ja punottuina luonnonmateriaaleina (Hessayon 1993, 93 - 94).

Istutusastioiden käytöllä on monia etuja. Ruukuissa oikeat kasvit kulkeutuvat vaivatta kasvuvalovaatimusten määrittämille paikoille ja lisäksi ruukuissa olevien kasvien veden saantia on helpompi hallita. Rikkakasvien hallinta on ruukuissa myös helpompaa kuin maapenkeissä. Ruukutusmulta ei yleensä myöskään sisällä maaperässä vaikuttavia tauteja ja tuholaisia, jotka voivat heikentää kasvien kasvua tai yleiskuntoa (Hessayon 1993, 93).

Ruukkuistutuksia tehdessä on hyvä muistaa samat säännöt kuin kukkapenkkiä perustettaessa. Kasvikokonaisuuden tulee olla tarkoituksenmukainen. Kasvien värien, kasvutapojen ja korkeuserojen pitää olla harmoniset toisiinsa nähden. Myös ruukkuistutusten kasveista käytetään termejä reu-

nakasvi, täytekasvi ja keskuskasvi. Ruukkuun istutetut kasvit voivat olla ruukussa hyvin säännönmukaisesti tai vapaammin ryhmiteltynä kokonaisuutena. Lisäksi kaikkien kasvien ei ole pakko olla ryhmäkasveja vaan niiden seuraksi on tavallista istuttaa myös esimerkiksi perennoja ja ikivihantia kasveja (Hessayon 1993, 95). Tämä on varsin yleistä muun muassa syysistutuksissa.



KUVA 1 Syysryhmäkasvi-istutus ruukussa

3.2.1 Ryhmäkasvit ikkunalaatikoissa ja ampeleissa

Ikkunalaatikoihin istutettujen ryhmäkasvien tarkoitus on toimia yksityiskohtana tai tehdä seinästä mielenkiintoisen näköinen. Ikkunalaatikoiksi kelpaavia astioita on saatavilla useista eri materiaaleista valmistettuna. Kasvivalintoja tehdessä on tärkeää ottaa huomioon kasvien kasvupaikka-vaatimukset ja niiden tarvitsema kasvutila täyden kasvukoon saavuttamiseksi (Hessayon 1993, 96).

Amppeleiden käytöllä on hyvin samanlaisia piirteitä ikkunalaatikoiden käytön kanssa. Myös ampeleita on saatavilla erilaisista materiaaleista kuten puusta, muovista, metallista tai kuidusta valmistettuna. Optimaalisen koristearvon ylläpitämiseksi ampeelit vaativat tarkkoja hoitotoimenpiteitä kastelun ja siistimisen suhteen (Hessayon 1993, 98). Amppeleiden suosio on ollut tasaisessa kasvussa vuodesta 1977 lähtien. Ryhmäkasviampeleita tuotettiin Suomessa vuonna 2005 lähes 2,4 miljoonaa kappaletta (Puutarhayrityskisteri 2005).

3.3 Syysryhmäkasvilajisto

TAULUKKO 1 Syysryhmäkasvilajistoa

Suomalainen nimi	Latinalainen nimi
Krysanteemi	<i>Chrysanthemum multiflora</i>
Syklaami	<i>Cyclamen persicum</i>
Muratti	<i>Hedera helix</i>
Hopealanka	<i>Calocephalus brownii</i>
Hopealehti	<i>Senecio cineraria</i>
Ajania	<i>Ajania pacifica</i>
Pensastädyke	<i>Hebe x andersoni</i>
Keijunkukka	<i>Heuchera sp.</i>
Orvokki	<i>Viola</i>
Kanerva	<i>Calluna vulgaris</i>
Calluna, kellokanerva	<i>Erica gracilis</i>
Rautayrtti	<i>Verbena bipinnatifida</i>
Salvia	<i>Salvia officinalis</i>
Mehitähdet	<i>Sedum sp.</i>
Viktoria-asteri	<i>Aster Victoria</i>
Kiinanasteri	<i>Callistephus chinensis</i>
Isotoma	<i>Isotoma axillaris</i>
Koristekaali	<i>Brassica oleracea var. sabellica</i>
Kesäalpi	<i>Lysimachia congestifolia</i>
Nuppitatar	<i>Polygonum capitatum</i>
Verenpisara	<i>Fuchsia</i>
Siniviuhko	<i>Scaevola aemula</i>
Hopeayrtti	<i>Santolina chamaecyparissus</i>
Iso-olkikukka	<i>Xerochrysum bracteatum</i>

4 RYHMÄKASVITUOTANTO SUOMESSA

Maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskus julkaisee vuosittain Puutarhayritysrekisteri -julkaisun, joka sisältää puutarhayritysrekisterin tilastotiedustelun tuloksia Suomesta. Vuoden 2005 julkaisussa kuvataan puutarhakasvien tuotantoa ja laajuutta kasvilajeittain tai lajiryhmittäin (Puutarhayritysrekisteri 2005). Tässä kappaleessa tarkastellaan ryhmäkasvituotannon laajuutta ja syysryhmäkasvien osuutta ryhmäkasvituotannossa.

4.1 Ryhmäkasvien osuus Suomen puutarhatuotannossa

Ryhmäkasveja tuottavien kasvihuoneyritysten määrä on ollut laskusuhdanteinen vuodesta 1984 lähtien. Yritysten määrä oli huipussaan vuonna 1990, jolloin ryhmäkasveja tuottavia yrityksiä oli 1018 kappaletta (Puutarhayritysrekisteri 2005).

Vuonna 2005 ryhmäkasveja tuottavia yrityksiä oli kokonaisuudessaan 802 kappaletta. Yritykset tuottivat yhteensä 45 680 kappaletta ryhmäkasveja. Eniten tuotettiin orvokkia, lobeliaa ja samettikukkaa. Monet kasvilajit soveltuvat käytettäväksi sekä ruukku- että ryhmäkasveina. Vuonna 2005 ruukkukasveja tuottavia kasvihuoneyrityksiä oli 466 kappaletta ja ne tuottivat yhteensä 11 834 ruukkukasvia. Näistä ruukkukasveista ryhmäkasveiksi soveltuvia lajeja olivat krysanteemi, pauliinabegonia, syklaami ja gerbeera. Eniten näistä kasveista, 1 236 kappaletta, tuotettiin krysanteemia (Puutarhayritysrekisteri 2005).

Vuoden 2007 ennakkotietojen mukaan puutarhayrityksiä oli 5 245. Näistä yrityksistä kasvihuoneviljelmiä oli 1 923. Vuonna 2007 puutarhayrityksiä oli 458 vähemmän kuin vuonna 2006. Puutarhaviljelmien pinta-ala pieneni 84 hehtaarilla 16 684 hehtaarista. Pinta-alan väheneminen tasaantui edellisvuosiin verrattuna. Koristekasvien osuus kasvihuonetuotannossa oli 39,7 %, kun koristekasveja tuottavia yrityksiä oli 764 kappaletta. Kokonaisuudessaan kasvihuoneyrityksiä oli 1 923 kappaletta (Tiken puutarhatilastojen ennakkotiedot: Vihannesten, marjojen ja koristekasvien nousijat ja laskijat jo nähtävissä).

4.2 Syysryhmäkasvien osuus ryhmäkasvituotannossa

Maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskuksen julkaisemien tietojen mukaan vuonna 2007 ryhmäkasveja tuotettiin 45 826 kappaletta. Julkaisussa ei kuitenkaan eritellä syysryhmäkasvien osuutta kokonaisryhmäkasvituotannosta. Syysryhmäkasveiksi soveltuvia lajeja kuitenkin viljeltiin yhteensä 13 209 kappaletta, joista orvokin osuus oli 12 982 kappaletta ja siniviuhkan osuus 227 kappaletta. Lisäksi kukkiviin ruukkukasveihin luo-

kiteltua krysanteemia viljeltiin 1283 kappaletta, syklaamia 440 kappaletta ja gerberaa 400 kappaletta (Koristekasvien viljely kasvihuoneessa 2007).

4.3 Ryhmäkasvituotannon kehitys Suomessa

Vuonna 2002 Maa- ja metsätalousministeriön asettaman strategiatyöryhmän mukaan puutarhatalouden painoarvo muuhun maatalouteen nähden on kasvanut Euroopan unioniin liittymisen myötä. Nousua edistivät viljelystekniiikan kehittyminen ja suomalaisen kuluttajan halu käyttää kotimaisia tuotteita. Ryhmäkasvituotannon osuus oli vuoteen 2002 mennessä kasvanut viidenneksellä Euroopan unioniin liittymistä edeltäneeseen aikaan verrattuna, kun taas ruukkukasvituotannon osuus oli pysynyt samana (Työryhmämuistio MMM 2003: 23, Puutarhatuotannon strategiatyöryhmän loppuraportti Helsinki 2003, 11, 19).

Puutarhatuotteiden menekin edistäminen on katsottu tärkeäksi puutarhatalouden työllistämismahdollisuuksien takia ja sitä on tukenut Maa- ja metsätalousministeriö jo 1970-luvulta asti (Työryhmämuistio MMM 2003: 23, Puutarhatuotannon strategiatyöryhmän loppuraportti Helsinki 2003, 24).

5 AINEISTO JA MENETELMÄT

Aineiston keruu suoritettiin tekemällä kyselytutkimus, jonka pääasiallisena tarkoituksena oli hahmottaa kuluttajien syysryhmäkasvitietoutta ja kiinnostusta. Kyselytutkimuksella pyrittiin luomaan kokonaiskuvaa kyselyyn osallistuneiden lajistotietoudesta, syysryhmäkasvien käyttökohteista, tietolähteistä, hankituista syysryhmäkasveista, ostopäätöksiin vaikuttaneista seikoista ja ongelmista, jotka estivät kasvihankintojen tekemistä.

5.1 Tutkimusmenetelmä

Tutkimusmenetelmäksi valittiin kenttätutkimuksista kvantitatiivinen tutkimus. Kvantitatiivisista menetelmistä kyselytutkimuksen katsottiin soveltuvan parhaiten kuluttajien tietouden, mielipiteiden ja motiivien määrittämiseen. Kyselytutkimus suoritettiin henkilökohtaisena haastatteluna, jota varten laadittiin kyselykaavake haastateltavien täytettäväksi. Henkilökohtaiseen haastatteluun päädyttiin menetelmän tarkkuuden, väärinkäsitysten minimointimahdollisuuksien ja kysymysten monimuotoisten asetelumahdollisuuksien takia.

5.1.1 Perusjoukon ja otoskoon määrittäminen

Perusjoukoksi valittiin kuluttajat, jotka tekivät kasvihankintoja Puutarhamyymälä Muhevaisen Kontulan myymälässä ja Lepaa 07 - näyttelyn puutarhaoppilaitoksen taimimyyntiosastolla vuonna 2007. Haastattelukaavakkeita jaettiin vuoden 2008 syksyllä Marian Kukka -kukkakaupassa ja Puutarhaliike Muhevaisella. Perusjoukon laajuuden ja kattamattomien rekisterien puuttumisen takia päädyttiin osatutkimuksen suorittamiseen. Otoskooksi valittiin 50 alkiota.

5.1.2 Otantamenetelmä

Otantamenetelmien perustyypeistä todennäköisyysotanta soveltui parhaiten kyselytutkimukseen vastaavien henkilöiden valintaan. Haastateltavat henkilöt valittiin täysin sattumanvaraisesti perusjoukosta. Käytännössä jokaiselle asiakkaalle tarjottiin mahdollisuus osallistua tutkimukseen.

6 TULOKSET

Tutkimuksen ensimmäisessä osassa selvitettiin vastaajien sukupuolija-kauma, ikäryhmä, asuinpaikka läänin mukaan, asumismuoto, kasvien hankinta-ajankohta ja hankittujen kasvien käyttöpaikat. Haastattelukaavake on liitteenä 1.

Yleisin asumismuoto oli omakoti- tai paritalo. Toiseksi eniten vastaajia asui kerrostaloissa. 90 prosenttia vastaajista hankki kasveja yleisesti vakituiseen asuntoonsa. Niistä vastaajista, jotka omistivat myös loma-asunnon, 62,5 prosenttia kertoi hankkivansa kasveja myös loma-asunnolleen. Loma-asunnon omistavia vastaajia oli 20 prosenttia 40 alkiosta. 90 prosenttia vastanneista oli kotoisin Etelä-Suomen läänistä ja loput 10 prosenttia Länsi-Suomen läänistä.

Toisessa osassa tutkimusta selvitettiin syysryhmäkasvitietoutta kuluttajan näkökulmasta. 35 prosenttia vastaajista tunsi termin syysryhmäkasvi. 32,5 prosenttia ei tunnistanut termiä ja 27,5 prosenttia vastaajista ei ollut varma termin merkityksestä. 5 prosenttia jätti vastaamatta kysymykseen tai vastaus oli epäselvä.

Lajistotietoutta käsittelevässä kysymyksessä viideksi tunnetuimmaksi syysryhmäkasviksi osoittautuivat krysanteemi, muratti, koristekaali, kanerva ja syklaami. Krysanteemin ja kanervan tunsi 95 prosenttia vastaajista, verenpisaran 90 prosenttia, muratin 87,5 prosenttia ja koristekaalin 82,5 prosenttia. Syklaamin tunnisti 65 prosenttia vastaajista. Samasta kasviluettelosta omaan käyttöön oli eniten hankittu krysanteemia, kanervaa ja murattia. Krysanteemia oli hankkinut 32,5 prosenttia, kanervaa 27,5 prosenttia ja murattia 20 prosenttia vastaajista. Muita hankittuja kasveja olivat verenpisara, hopealanka, kiinanasteri, koristekaali ja kesäalpi.

Tutkimuksessa tärkeimmäksi tiedonsaantilähteeksi syysryhmäkasveista osoittautui suullinen tieto 65 prosentilla vastaajista. Muita käytettyjä tiedonhankintalähteitä olivat lehdet 52 prosentilla vastaajista, kirjat 47,5 prosentilla, asiantuntijapalvelut 27 prosentilla ja televisio 25 prosentilla vastaajista. 20 prosenttia vastaajista ilmoitti myös Internetin tietolähteekseen. Puolet vastaajista toivoi saavansa enemmän tietoa syysryhmäkasveista ostopäätöstä tehdessään. Kyselyyn vastanneista 65 prosenttia koki, että uusista syysryhmäkasvilajeista ja -lajikkeista ei ole tarpeeksi tietoa saatavilla. Lisäksi 75 prosenttia oli sitä mieltä, ettei uutuuksilajeista ja -lajikkeista tiedottaminen ole tehokasta.

Kysymyksellä numero 19 pyrittiin määrittämään ostopäätökseen vaikuttaneita tekijöitä. Tutkittaviksi tekijöiksi nimettiin hallan kestävyys, kukinnon väri, hinta, koristearvo, hoitovaatimukset, kasvupaikkavaatimukset, kasvin ennestään tunteminen, kukinta-ajan pituus, kasvin tuttuus ennestään, asiakasneuvonta ja kukinta-ajankohta. Määritettäessä ostopäätökseen vaikuttaneita seikkoja tärkeimmäksi ominaisuudeksi nousi kukinnon väri.

45 prosenttia koki, että tällä ominaisuudella on paljon merkitystä ostopäätöstä tehdessä. Kohtalaisesti merkitystä katsottiin eniten olevan hinnalla, jonka valitsi 45 prosenttia vastaajista. Vähän merkitystä ilmeni olevan kukinta-ajankohdalla, jonka valitsi 35 prosenttia vastaajista. Kasvin ennestään tuntemisella oli hyvin vähän merkitystä tai ei lainkaan merkitystä.

Tutkimuksessa haluttiin myös määrittää asioita, jotka koettiin ongelmallisiksi syysryhmäkasveja hankittaessa. 40 prosenttia katsoi että, suurin ongelma oli kasvivalikoiman niukkuus. Toiseksi ongelmallisimmaksi osoitettiin kasvista saatavan tiedon puute, jonka valitsi 30 prosenttia vastaajista. Kolmannen sijan jakoivat hinta ja hinta-laatu -suhteen heikkous, joista kummankin valitsi 25 prosenttia vastaajista. Lisäksi 20 prosenttia vastaajista koki, ettei saatavilla ole tarpeeksi kotimaisia kasveja. Vapaan sanan osuudessa muiksi ongelmallisiksi asioiksi nimettiin hyötyajan lyhyys ja kalliit hinnat.

Kysymyksien 23 ja 24 kohdalla annettiin vastaajille vapaus ilmaista omia mielipiteitään siitä, miten syysryhmäkasvien menekkiä saataisiin nousuun Suomessa ja minkälaisia kokemuksia vastaajilla itsellään oli syysryhmäkasveista.

7 TULOSTEN TARKASTELU

Tutkimusta tehtiin syksyjen 2007 ja 2008 aikana, mutta valitettavasti vastaajien määrä jäi alle tavoitteen. Alkuperäisen 50 alkion sijasta otoskooksi saatiin 40 alkion joukko. Tutkimusta oli tehty jo kahtena syksynä ja katsottiin, ettei aika riitä suuremman otoskoon saavuttamiseksi. Lähtökohdaksi valittiin 50 alkiota, koska sen katsotaan olevan minimimäärä luotettavan tilastoinnin saavuttamiseksi. Näin ollen saatuja tuloksia ei voida pitää tilastollisesti kattavina. Täysin varman tuloksen saamiseksi pitäisi tulevaisuudessa suorittaa laajempi tutkimus.

Valitettavaa oli, että vastaajien joukko muodostui vain Etelä-Suomen ja Länsi-Suomen läänissä asuvista kuluttajista. Näin ollen koko Suomen kattava aineistoa ei saatu koottua. Tärkeänä osana saatiin kuitenkin kattava aineisto asumismuodoista, joiden kautta on loogista päätellä syysryhmäkasvien käyttökohteita ja -paikkoja. Kerrostaloissa asuvat vastaajat muodostivat 30 prosentin joukon kaikista vastaajista. Tästä ryhmästä 83,3 prosentilla oli asunnossaan parveke tai patio. Luvut tukevat ampelikaupan kasvua. Lisäksi parvekkeille ja patioille on yleistä perustaa ruukkutarhoja, koska maapohjaa ei ole asunnoissa käytettävissä. Markkinointipanosten kohdistamisen kannalta kukkakaupalle olisi edullista selvittää laajemmin asumismuotoja, koska niiden avulla on tehokkaampaa kartoittaa kuluttajien käyttökohteita.

Oli yllättävää huomata, että vain 35 prosenttia vastaajista tunnisti termin syysryhmäkasvi, vaikka Puutarhaliitto on panostanut uusista sesonkituotteista tiedottamiseen jo usean vuoden ajan. Huolestuttavaa on, että vastaajien mielipiteet tiedottamisen tehokkuudesta ja tiedonsaantimahdollisuuksista syysryhmäkasveja hankittaessa olivat niin kielteiset. Uutuuslajeja ja -lajikkeita tuodaan kuitenkin Suomen markkinoille koko ajan lisää. Hyvänä esimerkkinä tästä mainittakoon verenpisaran Thumb-lajikkeet. Tutkimuksessa 7,5 prosenttia vastaajista ihmetteli, miten verenpisara voidaan lukea syysryhmäkasviksi, vaikka sen pitäisi olla hallanarka ryhmäkasvi. Vaikka valtaosa piti tiedotusta heikkona, niin oli positiivista huomata, että tietolähteiden käyttö oli monipuolista. Kaikki tiedotuskanavat saivat kannatusta vastaajien keskuudessa.

Lajitietoutta käsittelevässä osiossa kävi ilmi, että kuluttajien kasvituntemus on melko laaja. Kaikki listalla mainitut kasvit tunnistettiin. Odotusten mukaisesti parhaiten tunnistettiin perinteisiä syysryhmäkasveja kuten kannerva ja krysanteemi. Vastaajien omat kasvihankinnat olivat kuitenkin jääneet paljon kasvituntemusta suppeammiksi. Puolet vastaajista toivoikin saavansa enemmän tietoa syysryhmäkasveista ostopäätöstä tehdessään. Tehostetulla asiakasneuvonnalla saataisiin ehkä uudempienkin lajien käyttöä lisättyä.

Ongelmakohtien selvittäminen syksyn kukkakaupassa kuluttajan kannalta oli keskeinen kohta tutkimuksessa. Kasvihankintoja tehtäessä katsottiin

ongelmallisimmaksi kasvivalikoiman niukkuus. Tulos on sinänsä ikävä, koska syysryhmäkasveiksi kelpaavia kasveja löytyy niin ryhmäkasveista kuin perennoista. Joko tiedotus kasvivaihtoehdoista on puutteellista tai kasveja ei osata tiedotuksesta huolimatta käyttää oikein. Tiedonpuute kuitenkin osoittautui toiseksi ongelmallisimmaksi asiaksi, joten tehostettu tiedotus saattaisi ratkaista molempia suurimmiksi koettuja ongelmia.

Vaikka tutkimusta ei voida pitää tilastollisesti pätevänä, se antaa hyviä viitteitä syysryhmäkasvien tuntemuksesta kuluttajatasolla ja ongelmakohdista, joihin pitäisi puuttua. Haasteita tutkimuksen tekemiselle loi tietämättömyys markkinointitutkimusten varsinaisesta laatimisesta ja suorittamisesta. Laajempaa tutkimusta varten perehtyminen edellä mainittuihin asioihin pitäisi olla paljon tarkempaa. Vaikka kyselykaavakkeen katsottiin olevan tarkoituksenmukaisesti laadittu, sillä ei saatu kaikkien kysymysten osalta oikeita vastauksia. Vastajaat olivat tulkinneet osan vastausohjeista väärin ja näin osalla kysymyksiä virheprosentti oli suuri.

Vaikka syysryhmäkasvit olisi määritelty ammattitasolla hyvin selkeästi, se on käsitteenä kuluttajalle edelleen vieras. Syysryhmäkasvit tulisi ottaa sesonkimarkkinoinnissa paremmin esille ja asiakasneuvontaa tulisi lisätä ostotilanteissa myymälätasolla.

LÄHTEET

Backman, T. & Salonen, K. 2007. Ryhmäkasvien viljely & Ryhmäkasvituotannon talous. Kauppapuutarhaliitto ry. Tuotanto-osasto. Julkaisu N:o 19. Mestari-Offset: Helsinki.

Hessayon, Dr.D.G. 1993. The Bedding Plant Expert. Expert Books. Transworld Publishers Ltd.

Koristekasvien viljely kasvihuoneessa 2007 (Luettu 20.4.2008)
http://www.matilda.fi/servlet/page?_pageid=549,193&_dad=portal30&_schema=PORTAL30&908_MATILDA_JULKAISUT_4484043.lk=241&952_MATILDA_JULKAISUT_4484043.cls=269

Puutarhatuotanto avomaalla ja kasvihuoneessa 2007 (Luettu 20.4.2008)
http://www.mmmtike.fi/attachments/5lLjNrWgp/5wEFwAZbX/Files/CurrentFile/080331_1puutarhaviljelyn_jakautuminen_07.pdf

Puutarhayritysrekisteri 2005.pdf (Luettu 20.4.2008)
http://www.matilda.fi/servlet/page?_pageid=516,193&_dad=portal30&_schema=PORTAL30

Tiken puutarhatilastojen ennakkotiedot: Vihannesten, marjojen ja koristekasvien nousijat ja laskijat jo nähtävissä
http://www.mmmtike.fi/fi/index/tiedotteet/2008/080331_pure_ennakko07.html

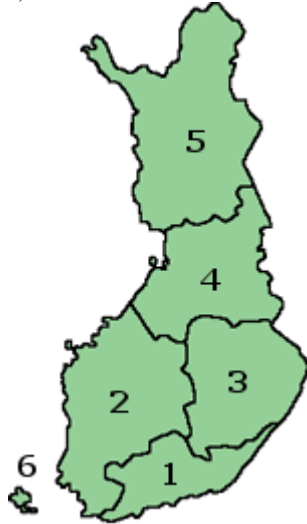
Työryhmämuistio MMM 2003: 23, Puutarhatuotannon strategiatyöryhmän loppuraportti Helsinki 2003 (Luettu 2.3.2009)
http://wwwb.mmm.fi/julkaisut/tyoryhmanmuistiot/2003/tr2003_23.pdf

KYSELYLOMAKE

1. Sukupuoli?
 - a) Nainen
 - b) Mies

2. Mihin ikäryhmään kuulutte?
 - a) 1-19 v.
 - b) 20-29 v.
 - c) 30-39 v.
 - d) 40-49 v.
 - e) 50-59 v.
 - f) 60-69 v.
 - g) 70-79 v.
 - h) 80-89v.

3. Asuinpaikka läänin mukaan
 - 1) Etelä-Suomen lääni
 - 2) Länsi-Suomen lääni
 - 3) Itä-Suomen lääni
 - 4) Oulun lääni
 - 5) Lapin lääni
 - 6) Ahvenanmaan lääni



4. Asuinmuoto?
 - a) Kerrostalo
 - b) Luhtitalo
 - c) Rivitalo
 - d) Omakotitalo/paritalo

Jos asuinmuotonne on kerrostalo tai luhtitalo, vastatkaa kysymyksiin 5 ja 6.

5. Kuuluuko asuntoonnie parveke tai patio?
 - a) Kyllä
 - b) Ei

6. Onko teillä mahdollisuus istuttaa omia kukkaistutuksia talonne yleiselle piha-alueelle?
 - a) Kyllä
 - b) Ei

7. Hankitteko koristekasveja vakituiseen asuntoonnie?
 - a) Kyllä
 - b) En

-
8. Omistatteko loma-asunnon?
 - a) Kyllä omistan
 - b) En omista

Jos vastasitte kohtaan 8 kyllä, vastatkaa myös kysymykseen 9.

9. Hankitteko koristekasveja loma-asunnollenne?
 - a) Kyllä

b) En

-
10. Jos omistatte vakituiseen asuntonne lisäksi loma-asunnon ja teette kesäkukka hankintoja kumpaankin paikkaan, kuinka suuri osa kukista istutetaan vakituiseen asuntoonne?
- a) Kaikki
 - b) Puolet
 - c) 1/3
 - d) 1/4
 - e) 1/5
11. Mihin ajankohtaan kasvien ostos sijoittui vuonna 2007?
- a) 15.4 -20.5.07
 - b) 20.5- 22.7.07
 - c) 23.7->

Seuraavissa kysymyksissä on tarkoitus hankkia tietoa syysryhmäkasveista kuluttajan näkökulmasta.

12. Onko termi syysryhmäkasvi teille entuudestaan tuttu?
- a) Kyllä
 - b) Ei
 - c) En ole varma

Termi *syysryhmäkasvi* tarkoittaa yksivuotista kasvia, joka vaatii esikasvatusajan esim. kasvihuoneessa ennen pihalle istuttamista. Syysryhmäkasvit kukkivat pitkälle syksyyn ja alkutalveen. Osalle syysryhmäkasveista on ominaista myös hallan kestävyys. Syysryhmäkasveihin kuuluvat esim. krysanteemi, syklaami, pensastädykkeet, erilaiset asterit, kanervat, hopealanka, muratti, koristekaali, kesäalpi, härmesalvia, nuppitatar, verenpisara ja ajania.

13. Mitkä seuraavista syysryhmäkasveista ovat teille entuudestaan tuttuja? Rengastakaa jokainen tuntemanne kasvi. Jos tuntemaanne kasvia ei löydy listalta, lisätkää se kohtaan s).

- a) Krysanteemi
 - b) Syklaami
 - c) Pensastädyke
 - d) Viktoria-asteri
 - e) Kiinanasteri
 - f) Kanerva
 - g) Hopealanka
 - h) Misotoma
 - i) Muratti
 - j) Koristekaali
 - k) Kesäalpi
 - l) Kannusruoho
 - m) Härmesalvia
 - n) Nuppitatar
 - o) Verenpisara
 - p) Ajania
 - q) Listalla ei ole minulle entuudestaan tuttuja kasveja
 - r) Muu kasvi, mikä? _____
14. Mistä lähteistä syysryhmäkasveihin liittyvät tiedot on hankittu?
- a) Kirjat
 - b) Internet
 - c) Suullinen tieto
 - d) Asiantuntijapalvelut
 - e) Lehdet
 - f) Televisio
 - g) Muu lähde, mikä? _____

15. Toivoisitko saavanne enemmän tietoa syysryhmäkasveista ostopäätöstä tehdessänne?

- a) Kyllä
- b) En
- c) En osaa sanoa

16. Mitä seuraavista syysryhmäkasveista olette hankkineet puutarhaanne tänä vuonna? Rengastakaa jokainen hankkimanne kasvi.

- a) Krysanteemi
- b) Syklaami
- c) Pensastädyke
- d) Viktoria-asteri
- e) Kiinanasteri
- f) Kanerva
- g) Hopealanka
- h) Misotoma
- i) Muratti
- j) Koristekaali

- k) Kesäalpi
- l) Kannusruoho
- m) Härmesalvia
- n) Nuppitatar
- o) Verenpisara
- p) Ajanias

17. Oletteko hankineet muita syysryhmäkasveja, joita ei ole mainittu em. listalla?

- a) En
- b) Kyllä, nimetkää kasvi/kasvit _____

18 Kuinka paljon seuraavat asiat vaikuttavat ostopäätökseenne syysryhmäkasveja hankittaessa? Rengastakaa kunkin ominaisuuden kohdalta numero, joka vastaa lähimmin käsitystänne asian merkittävyydestä.

- 1 = ei lainkaan merkitystä
- 2 = hyvin vähän merkitystä
- 3 = vähän merkitystä
- 4 = kohtalaisesti merkitystä
- 5 = paljon merkitystä

Hallan kestävyys	1	2	3	4	5
Kukinnan väri	1	2	3	4	5
Hinta	1	2	3	4	5
Koristearvo	1	2	3	4	5
Hoitovaatimukset	1	2	3	4	5
Kasvupaikkavaatimukset	1	2	3	4	5
Kasvin ennestään tunteminen	1	2	3	4	5
Kukinta-ajan pituus	1	2	3	4	5
Kasvi ei ollut entuudestaan tuttu	1	2	3	4	5
Asiakasneuvonta	1	2	3	4	5
Kukinta-ajankohta	1	2	3	4	5

19. Onko uusista syysryhmäkasvilajeista ja -lajikkeista mielestänne tarpeeksi tietoa saatavilla?

- a) Kyllä
- b) Ei

20. Onko uutuuslajeista ja -lajikkeista tiedottaminen mielestänne tehokasta?

- a) Kyllä
- b) Ei

Seuraavassa osiossa on tarkoitus selvittää, mitkä asiat vaikuttivat eniten syysryhmäkasvien hankintaan ja mitkä seikat vaikeuttivat kasvien hankkimista.

21. Syysryhmäkasvien hankintaan vaikuttaneet seikat. Valitkaa taulukosta viisi kasvin hankintaan eniten vaikuttanutta asiaa. Merkitkää asiat numeroin 1-5 siten, että nro. 1 on tärkein ja nro. 5 on viidenneksi tärkein.

Kukinta-ajankohta
Kasvutapa
Kasvupaikkavaatimukset (maaperä, valoisuus tarve ym.)
Koristearvo
Hinta
Kasvi oli entuudestaan tuttu
Kasvia mainostettiin lehdessä tai muussa viestintävälineessä
Asiakasneuvonta
Hoitotoimenpiteet (esim. kastelutarve)
Kukinnan tai lehdistön väri
Hallankestävyys
Halu kokeilla uutta kasvia kukkaistutuksissa
Kotimaisuus
Muu syy, mikä?

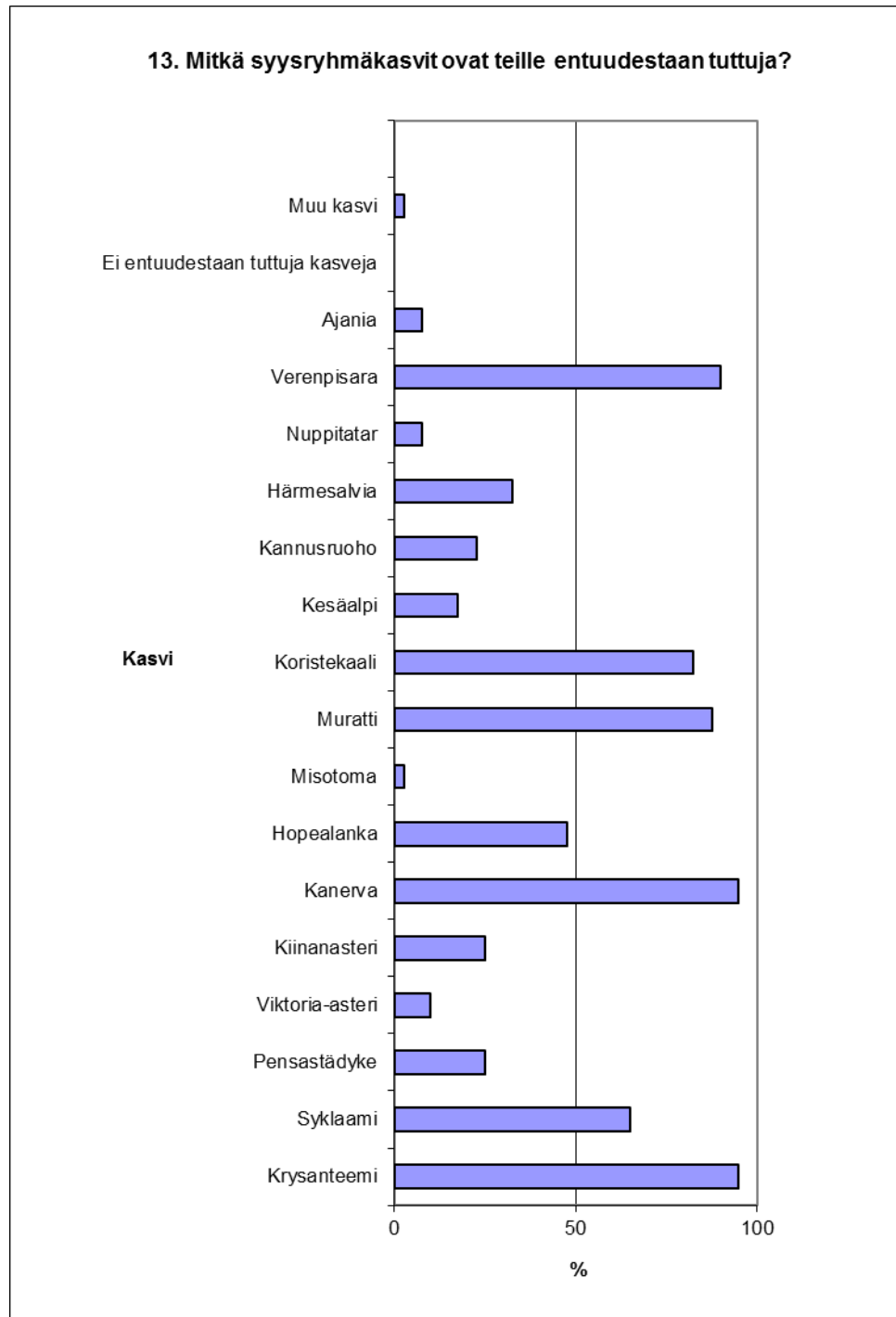
22. Mitkä asiat koitte ongelmallisiksi hankkiessasi syysryhmäkasveja? Kaikkia kohtia ei ole pakko valita. Alleviivaa myös ongelmallisimmaksi kokemanne asia.

- a) Hinta
- b) Kasvista ei ollut saatavilla tietoa
- c) Kasvia ei mainostettu tarpeeksi
- d) Etsimääni kasvia ei ollut saatavilla
- e) Kasvivalikoima on liian pieni
- f) Hintalaatu-suhde on mielestäni heikko
- g) Tarjolla ei ole tarpeeksi kotimaisia kasveja
- h) Muu syy, mikä? _____

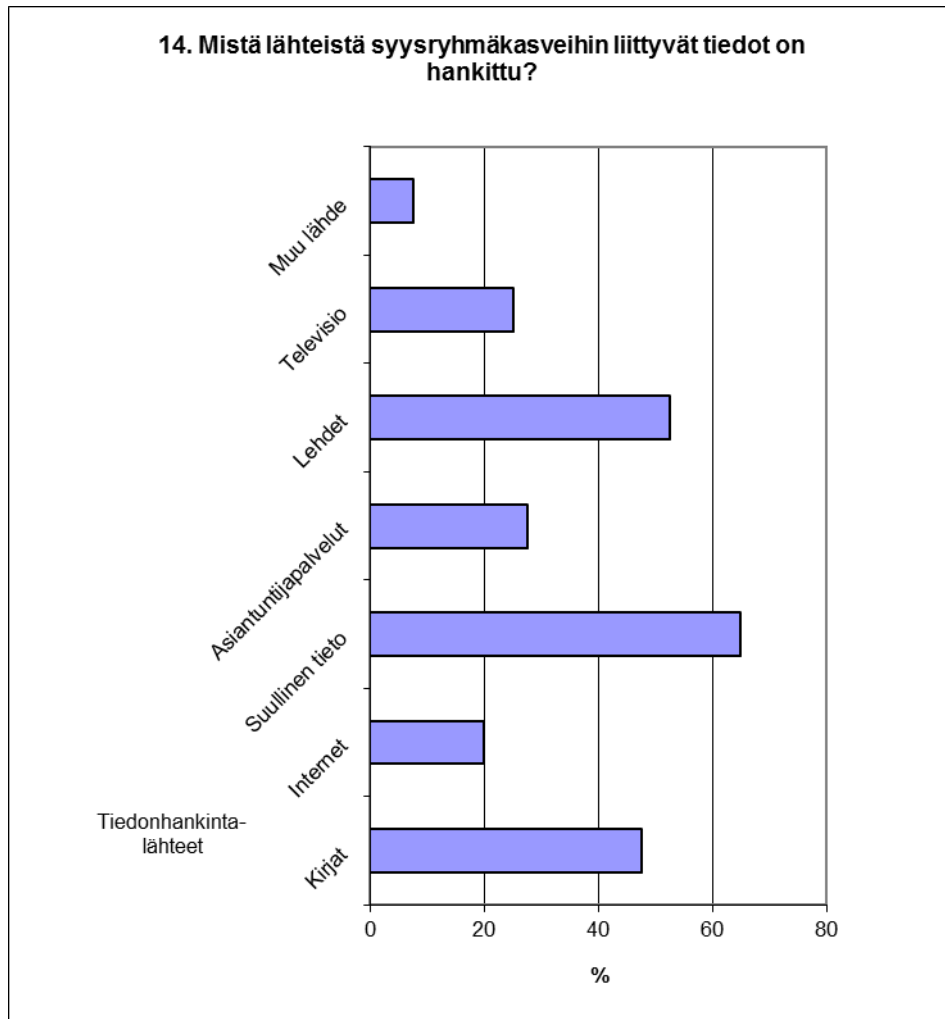
23. Kertokaa kuluttajan näkökulmasta miten syysryhmäkasvien menekkiä saataisiin nousuun Suomessa?

24. Kertokaa omista kokemuksistanne hankkiessanne syysryhmäkasveja. Liittyvätkö kokemukset kasveihin itseensä tai esimerkiksi asiakasneuvontaan? Sana on täysin vapaa!

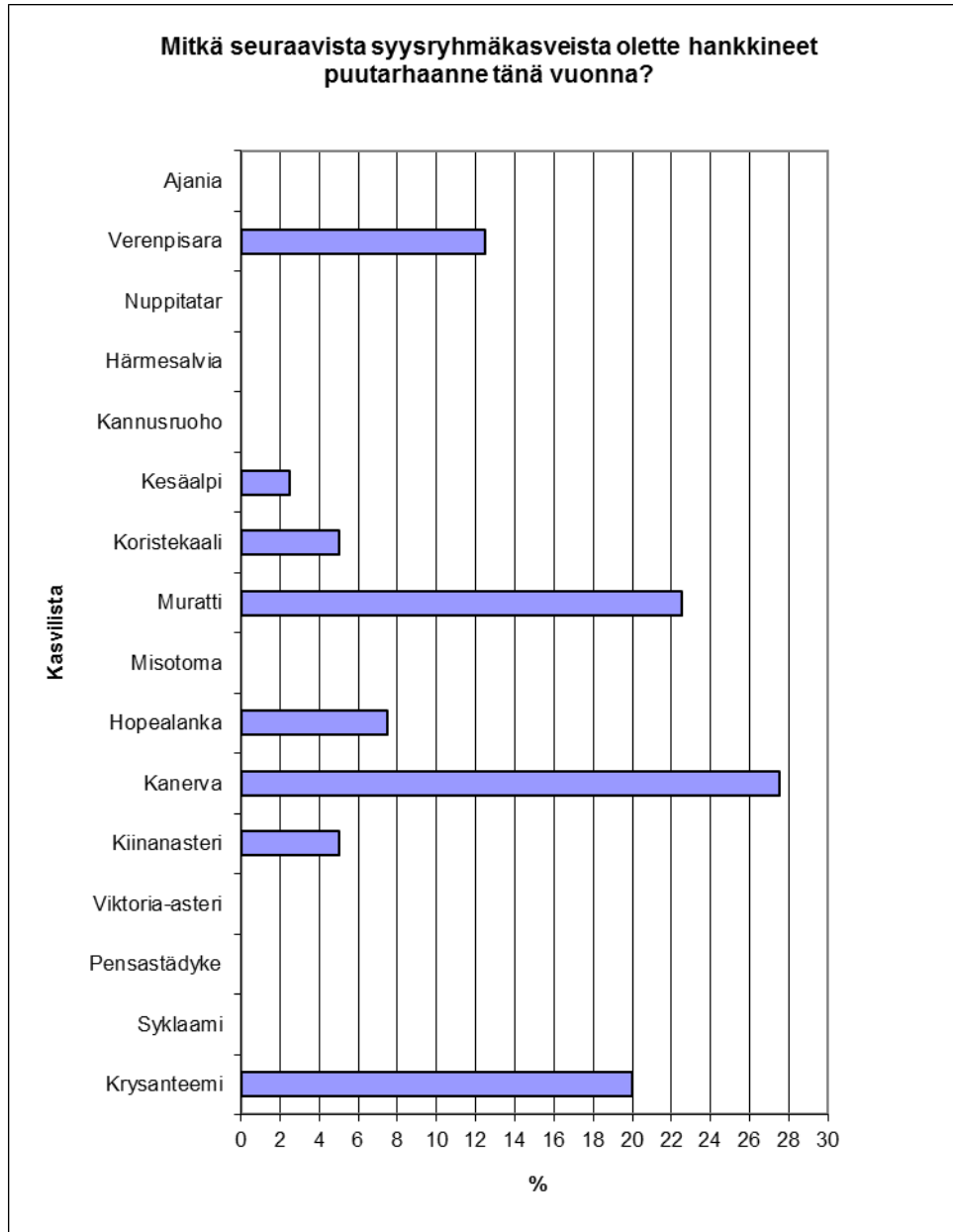
DIAGRAMMI KYSYMYKSESTÄ NUMERO 13. TUNNISTUSPRO-
SENTTI KASVEITTAIN.



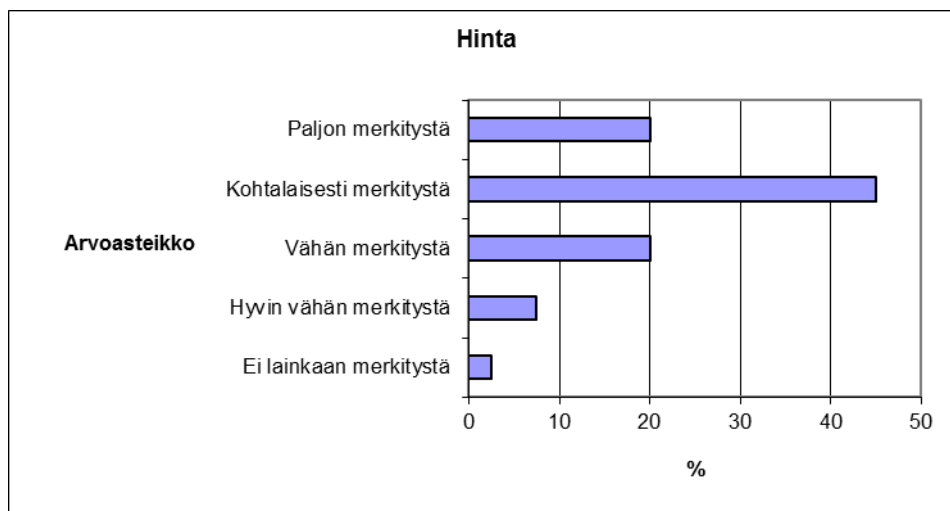
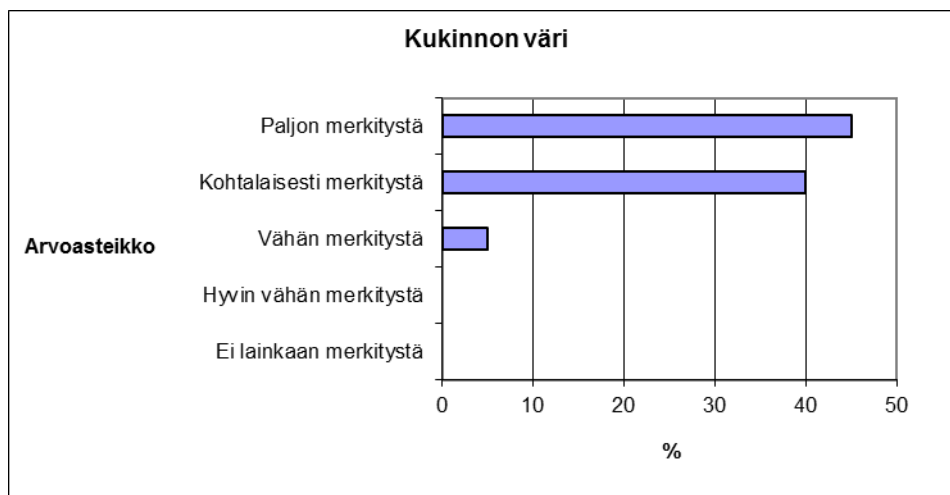
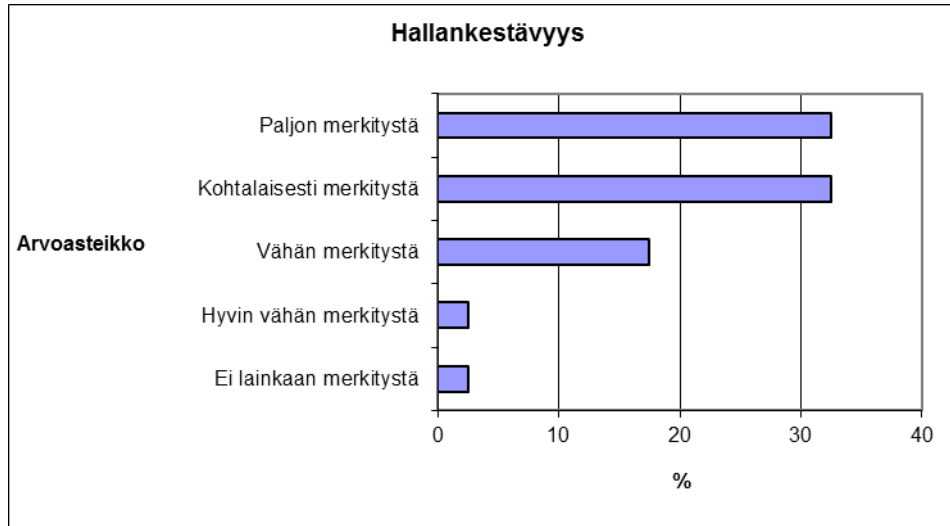
DIAGRAMMI KYSYMYKSESTÄ NUMERO14. X-AKSELILLA KÄYTETTY TIEDONHANKINTALÄHDE JA Y-AKSELILLA KÄYTTÖPROSENTTI.



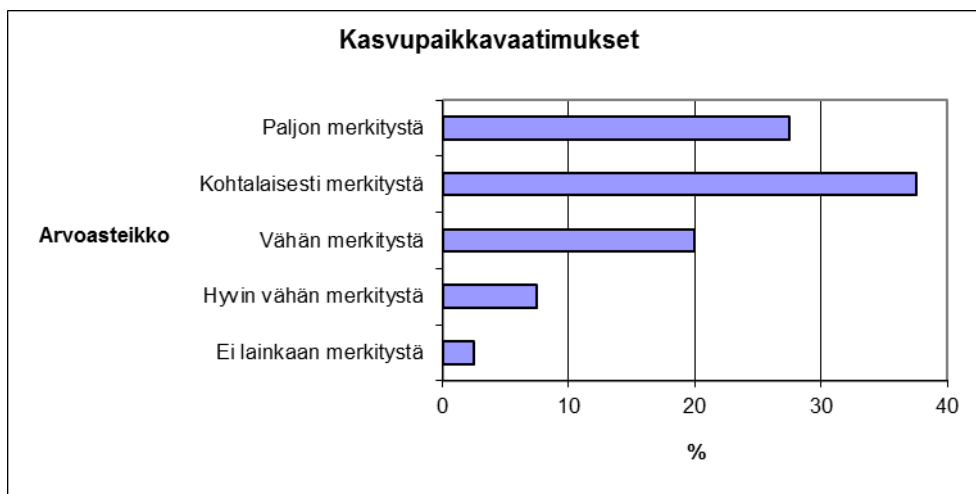
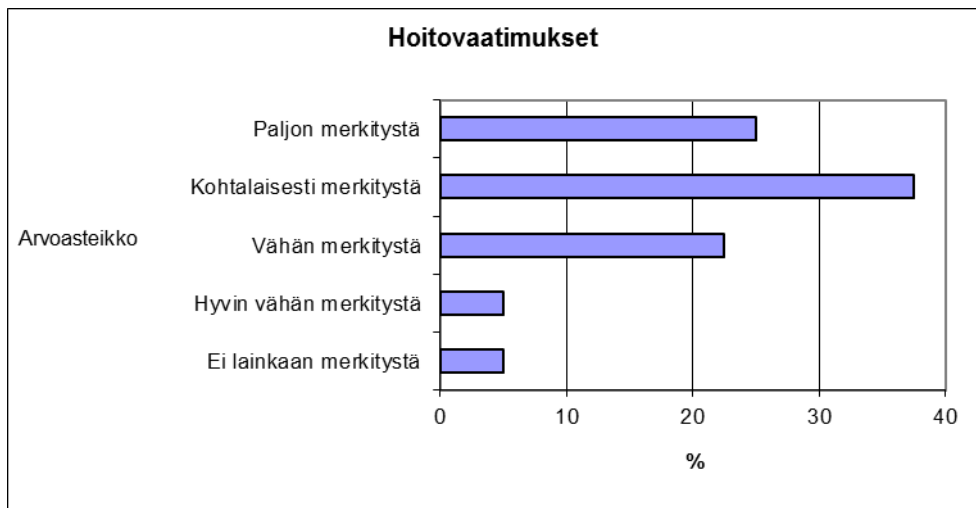
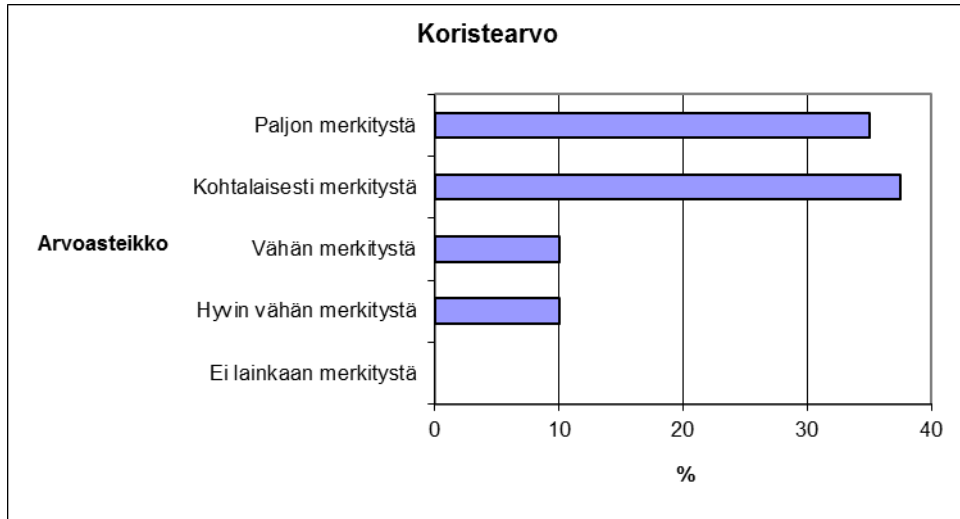
DIAGRAMMI KYSYMYKSESTÄ NUMERO 16. X-AKSELILLA HANKITTU KASVI JA Y-AKSELILLA HANKINTA PROSENTTI.



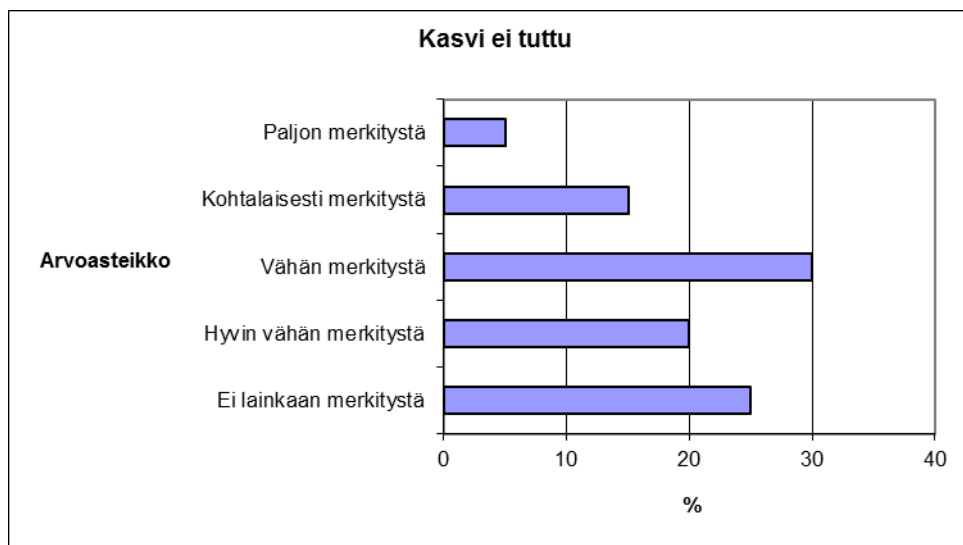
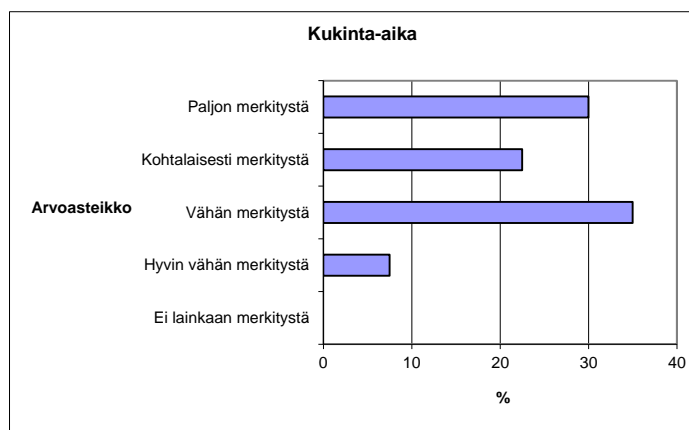
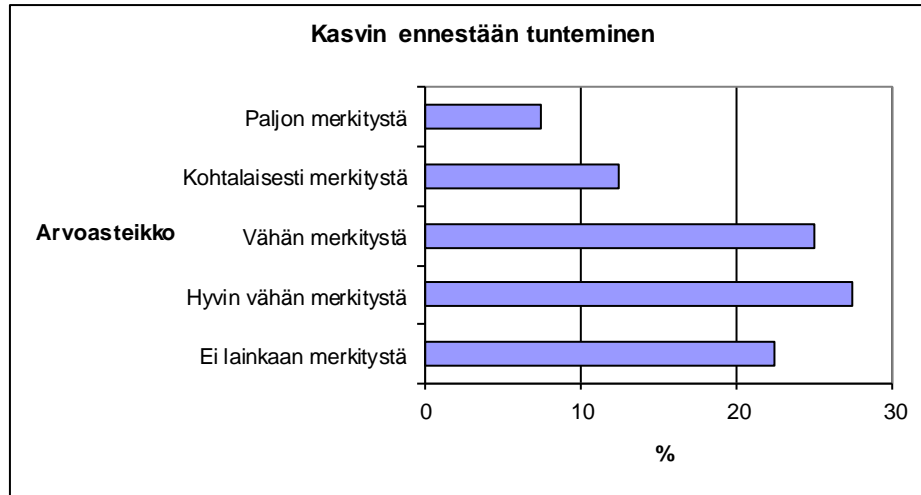
DIAGRAMMIT KYSYMYKSESTÄ 18. X-AKSELILLA ARVOSTE-
LUASTEIKKO JA Y-AKSELILLA VALINTAPROSENTTI.



DIAGRAMMIT KYSYMYKSESTÄ 18. X-AKSELILLA ARVOSTE-
LUASTEIKKO JA Y-AKSELILLA VALINTAPROSENTTI.



DIAGRAMMIT KYSYMYKSESTÄ 18. X-AKSELILLA ARVOSTE-
LUASTEIKKO JA Y-AKSELILLA VALINTAPROSENTTI.



DIAGRAMMIT KYSYMYKSESTÄ 18. X-AKSELILLA ARVOSTE-
LUASTEIKKO JA Y-AKSELILLA VALINTAPROSENTTI.

